



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SEKCIÓ

BARANYI ÉS MÁSOK kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(52664/07. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2012. október 9.

Az ítélet végleges, de szerkesztői változtatás alá eshet.

A Baranyi és mások kontra Magyarország ügyben,
Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Tanácsként
tartott ülésén, melynek tagjai voltak:
Dragoljub Popović, *Elnök*,
Sajó András,
Paulo Pinto de Albuquerque, *bírák*
és Françoise Elens-Passos, *Szekció Hivatalvezető-helyettes*
2012. szeptember 8-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően
az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (52664/07sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján (a Mellékletben megnevezett) tizenegy magyar állampolgár 2007. november 12-én terjesztett a Bíróság elé.

2. 2007. szeptember 5-én Borsayné Sárga Erzsébet – Borsay Balázs György és Borsay Beáta Ágnes kérelmezők édesanyja, aki az alábbiakban ismertetett eljárásban félként vett részt – elhunyt. 2008. március 3-án a közjegyző megállapította, hogy Borsayné Sárga Erzsébet jogutódjai gyermekei. Az örökösök időközben – a 2007. november 8-án Borsay Sándornak adott ügyvédi meghatalmazás útján – jelezték, hogy kérelmet kívánnak benyújtani az eljárás elhúzódása miatt, melyben édesanyjuk félként vett részt. Az alábbiakban „a kérelmezők” kifejezés Borsayné Sárga Erzsébetre és mindazon további kérelmezőkre utal, akik az eljárásban félként vettek részt.

3. A kérelmezőket Borsay S., Debrecenben praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt („a Kormány”) Tallódi Z. Képviselő képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.

4. 2010. november 30-án a kérelem közlésre került a Kormány felé. A Tizennegyedik kiegészítő jegyzőkönyvvel összhangban a kérelem három bíróból álló Tanácsra került kiszignálásra.

A TÉNYEK

AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

A. Az államigazgatási jogkörben okozott kár miatti kártérítési perre okot adó tények

5. 1994 februárjában a Magyar Nemzeti Bank egy zártkörűen működő részvénytársaság („a Társaság”) számára engedélyezte, hogy ügyfelei részére fizetési kártyákat bocsásson ki. 1995 után azonban nem lehetett vásárolni a kártyákkal. Ennek ellenére a kérelmezők 1996-ban úgynevezett takarékkártyákra kötöttek szerződést a Társasággal, amelyeken különböző összegeket helyeztek el.

6. 1996 novemberében csődeljárás indult a Társaság ellen, 1997 júniusában pedig megállapították a Társaság fizetéseképtelenségét. A kérelmezők befektetéseinek egy részét a Társaság visszatérítette. A Társasággal szemben még fennmaradt követeléseiket harmadik feleknek adták el.

B. Az államigazgatási jogkörben okozott kár miatti kártérítési per

7. 1998. október 26-án 330 magánszemély – köztük a kérelmezők – államigazgatási jogkörben okozott kár miatt kártérítési pert indított a Magyar Nemzeti Bank ellen a Fővárosi Bíróság előtt. Az összes felperest ugyanaz az ügyvéd képviselte. A kérelmezők azt állították, hogy az alperes nem gyakorolta felügyeleti jogát a Társasággal szemben, s ezáltal lehetővé tette a fent említett megállapodások megkötését, amelyek jelentős veszteséget okoztak nekik.

8. 2001. január 11-én a Fővárosi Bíróság elutasította a keresetet, megállapítva, hogy a releváns hazai jog alapján az alperesnek nem volt felügyeleti kötelezettsége.

9. 2003. január 28-án a Legfelsőbb Bíróság másodfokú bíróságként eljárva hatályon kívül helyezte a Fővárosi Bíróság határozatát, és hiányos tényállás miatt új eljárásra utasította az elsőfokú bíróságot.

10. A megismételt eljárásban a Fővárosi Bíróság 2005. december 6-án a kérelmezők javára döntött. Megállapította, hogy a Társaság jogellenes módon túlterjeszkedett tevékenységi körén, amiről az alperes tudomással bírt; ugyanakkor az alperes nem tudta bizonyítani, hogy ebben a vonatkozásban felügyeleti feladatainak eleget tett.

11. 2006. október 26-án a Fővárosi Ítéletábla elutasította fellebbezésüket. Az Ítéletábla elismerte, hogy az alperes részéről mulasztásokra került sor. Mivel azonban a kérelmezők harmadik feleknek már eladták igényeiket, az Ítéletábla úgy vélte, hogy az adott körülmények között a kérelmezők nem rendelkeznek anyagi jogi igényekkel.

12. A kérelmezők felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be a Legfelsőbb Bírósághoz, amely 2007. június 5-én helyben hagyta az Ítéletábla határozatát, megállapítva, hogy az a jogszabályokkal összhangban állt.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

13. A kérelmezők azt panaszták, hogy az eljárás hossza összeegyeztethetetlen volt az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésében lefektetett “ésszerű idő” követelményével. Ezzel kapcsolatosan a kérelmezők a panasz valószínűsítése vagy részletes kifejtése nélkül az Egyezmény 13. cikkére is hivatkoztak.

14. A Kormány vitatta az állítást.

15. A Bíróság úgy véli, hogy a panaszt csak a 6. cikk alapján kell megvizsgálni.

A. A figyelembe veendő időszak

16. A Bíróság észrevételezi, hogy az eljárás 1998. október 26-án kezdődött, amikor a kérelmezők benyújtották keresetüket a Fővárosi Bírósághoz, és a Legfelsőbb Bíróság 2007. június 5-i ítéletével zárult le. Ilyen módon három bírósági szinten nyolc évig és hét hónapig tartott.

B. Az eljárás hosszának ésszerű volta

17. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményeinek fényében, a Bíróság esetjogában lefektetett kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására és arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. a fent idézett *Humen v. Poland* § 60; és *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, 43.§, ECHR 2000-VII).

18. A Kormány azt állította, hogy az ügy a 330 felperes miatt nagyon bonyolult volt.

19. A kérelmezők nem osztották a Kormány véleményét és előterjesztették, hogy az egyszemélyes ügyvédi iroda minden határidőnek eleget téve látta el az összes felperes képviselését.

20. A Bíróságnak az az álláspontja, hogy a(z) – egyszemélyes ügyvédi iroda által képviselt – felperesek nagy száma ellenére a Kormány érvelése nem ad elegendő magyarázatot a jelen ügy hosszára (ld. *mutatis mutandis*, *Malinowska v. Poland*, no. 35843/97, § 94, 14 December 2000, esetjogi összefoglalóban nem került megjelölésre), amely ügy egyébként nem mutat különösebb bonyolultságot. A kérdéssel kapcsolatos esetjogára figyelemmel a Bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben az eljárás túlzottan hosszú volt, s nem felelt meg az “ésszerű idő” követelményének. Ezért az Egyezmény 6. cikkét megsértették.

21. A kérelmezők az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése alapján az eljárás kimenetelét is panaszolták. Amennyiben a kérelmező panaszát úgy értendő, hogy az a bizonyítékok hazai bíróságok általi értékelését és az eljárás eredményét érinti, úgy a Bíróság megismétli, hogy az Egyezmény 19. cikkének megfelelően feladata a Szerződő Államok által az Egyezménnyel kapcsolatban tett vállalások tiszteletben tartásának biztosítása. Különösen nem feladata a Bíróságnak, hogy a nemzeti hatóságok által állítólagosan elkövetett tény- vagy jogbeli tévedésekkel foglalkozzon, kivéve ha, és amennyiben e tévedések az Egyezményben védett jogokat és szabadságokat sérthették. Továbbá, miközben az Egyezmény 6. cikke biztosítja a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, semmilyen szabályt nem állapít meg a bizonyítékok elfogadása vagy értékelése tekintetében, ezért ezeket a kérdéseket elsősorban a nemzeti jognak és a nemzeti bíróságoknak kell szabályozniuk (ld. többek között *García Ruiz v. Spain* [GC], judgment of 21 January 1999, *Reports of Judgments and Decisions* 1999-I, 98-99. o., 28. §). A jelen ügyben a Bíróság meggyőződött arról: a kérelmezők beadványai alapján nincs jele annak, hogy a bíróságok elfogultak lettek volna, vagy hogy az eljárás más módon tisztességtelen vagy önkényes lett volna. Ebből következően a panasznak ez a része nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. (a) bekezdése szerinti értelemben, s ezt a részt az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

22. Az Egyezmény 41. cikkére támaszkodva a kérelmezők különböző összegeket követeltek vagyoni és nem vagyoni kártérítésként (az összegeket lásd a Mellékletben). A Kormány vitatta az igényeket. A vagyoni kártérítési igényeket elutasítva a Bíróság úgy véli, hogy a kérelmezők nem vagyoni kárt szenvedtek, és méltányossági alapon számukra ilyen címen fejenként – Borsay Sándort, Borsay Balázs Györgyöt és Borsay Beáta Ágneszt kivéve, akik számára együttesen – 3.600 eurót ítél meg.

23. A kérelmezők továbbá különböző összegeket kértek a hazai bíróságok és a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások megtérítésére (ld. Melléklet). A Kormány vitatta az igényeket. A birtokában lévő dokumentumokra és esetjogára figyelemmel a Bíróság az ugyanazon ügyvéd által képviselt összes kérelmező számára együttesen 2.000 euró megítélését tartja ésszerűnek az összes felmerült költség tekintetében.

24. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Az eljárás túlzott hosszával kapcsolatos panaszt elfogadhatóvá, a kérelem többi részét elfogadhatatlanná *nyilvánítja*;

2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették;

3. *Megállapítja*:

(a) hogy az alperes Államnak három hónapon belül az alábbi összegeket kell kifizetnie nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:

(i) nem vagyoni kár tekintetében fejenként 3.600 (háromezer-hatszáz) eurót – kivéve Borsay Sándort, Borsay Balázs Györgyöt és Borsay Beáta Ágneszt, akik számára ugyanezen összeget együttesen –, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét,

(ii) költségek és kiadások tekintetében a kérelmezők számára együttesen 2.000 (kétezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.

4. A kérelmezők igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2012. október 9-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Françoise Elens-Passos
Hivatalvezető-helyettes

Dragoljub Popović
Elnök

Vezetéknév	Keresztnév	Születési év	Lakóhely	Vagyoni kártérítés iránti igény (euró)	Nem-vagyoni kártérítés iránti igény (euró)	Költségek és kiadások megtérítése iránti igény (euró)
BARANYI	László	1927	Budapest	16.357	8.000	1.263
BORSAY	Sándor	1951	Debrecen	8.031	8.000	792
BŐHM	Imre	1953	Budapest	21.731	8.000	2.141
FÁBRI	György	1941	Budapest	2.618	8.000	270
FROMMER	Miklósne	1933	Budapest	13.626	8.000	1.190
GEYER	Sándorné	1936	Budapest.	16.987	8.000	1.698
SOLTI	Mihályné	1927	Budapest	16.693	8.000	1.645
SZEMES	Tiborné	1931	Budapest	8.961	8.000	924
SZÚCS	Attila	1956	Rábaszentmihály	34.496	8.000	3.501
TAMÁS	Ferenc	1946	Budapest	26.618	8.000	2.643
BORSAYNÉ SÁRGA ¹	Erzsébet	1951	Debrecen	2.323	8.000	230

¹ 2007. szeptember 5-én elhunyt. Jogutódjai: BORSAY Balázs György és BORSAY Beáta Ágnes.